

Morphological Alignment in Khorramabad Lori Language

Fatemeh Akhoondi *

Master of General Linguistics, Alzahra University, Tehran, Iran

1. Introduction

Alignment is a cover term for the different ways in which the core arguments of basic transitive and intransitive clauses treat the grammar of a particular language (Haig, 2010: 251). This category manifests in the fields of morphology and syntax. Case marking and agreement considered by this study are included in morphological alignment (Comrie et al. 2013). According to treatment differences and similarities of grammatical roles of 'subject', 'agent', and 'object' in case marking and agreement levels, Comrie (1978) has suggested five systems for languages which included 'neutral', 'nominative-accusative', 'ergative- absolutive', 'tripartite' and 'absolutive-oblique- oblique¹'. In order to register and reserve dialects and languages, in this study, two patterns of case marking and agreement in the Khorramabad Lori language have been investigated by following Comrie's model (1978) to achieve a typological image of morphological alignment system as well as to do utilization rate of each of the both said patterns from the scope of morphology.

*Corresponding Author: f200akhoondi@gmail.com

How to Cite: Akhoondi, F. (2023). Morphological Alignment in Khorramabad Lori Language. *Language Science*, 10 (17), 187-214. doi: 10.22054/LS.2023.67625.1544.

2. Literature Review

With the purpose of mastery of the study topic, we will review the main pieces of research in the field of alignment and its concerned categories.

2.1. *External Research*

Typologists describe three concepts including case making, agreement, and word order as tools to show grammatical relations of part of speech (Tallerman, 2011: 172; Croft, 2003: 143; Comrie, 1989). Croft (2003: 145) categorizes the grammatical relations of the three mentioned fields in the format of two types of accusative and ergative alignments. Tallerman (2011: 177) maintains three patterns including nominative-accusative, ergative-absolutive, and isolated for case marking and agreement systems in languages. Haig (2008: 16) describes 'alignment' as a cover term that has included categories like 'ergative', 'accusative', 'active' (isolated or fluid) and etc explained by using three concepts including case, agreement, and syntactic process.

Haspelmath (2005) by surveying case marking and agreement in monotransitive and ditransitive clauses on one hundred world languages, divided alignment into two main monotransitive and ditransitive classes. He (2019: 96) also presented case marking and agreement patterns as 'argument marking' or 'argument coding'. Polinsky (2017: 1-2) classified alignment into two types of nominative-accusative and ergative-absolutive and described grammatical categories of case marking and agreement as its functional field. Comrie (2013: 1920) also investigated two kinds of semantic and symmetric alignments with the purpose of illustrating the interaction between ergativity and alignment. He put the languages which have intransitive verbs with the ergative subject and transitive verbs with the absolutive subject in the domain of 'semantic alignment'. On the other hand, located the languages in which active

voice causes nominative-accusative alignment and passive voice causes to ergative-absolutive alignment in the domain of ‘symmetric alignment’“ Moreover, Dixon (1998: 39) introduced syntactic relations of main constituents including subject, agent, and direct object (or receptive) as ‘morphological ergativity’ and ‘morphological accusativity’. He (2010:119-120) also put transitivity as a standard to classify languages into four types including ‘tripartite’, ‘nominative-accusative’, ‘ergative-absolutive’, and ‘isolated’.

2.2. Internal Research

On the ‘alignment’ topic in the domain of interior research, the study of Karimi and Moghaddam (2015) can be mentioned. Although in the field of related categories to alignment typology included case, agreement, and word order, Dabir-Moghaddam’s book (2013) titled ‘Typology of Iranian language’ is a rich source of dialectal data of Iranian languages that has surveyed components of word order and agreement system in twelve Iranian languages.

3. Methodology

The present study with descriptive-analytical identity has synchronically addressed the way of case marking of verbal arguments and their agreement on the verb in the Khoramabad Lori language. In this paper, we want to be determined the morphological alignment system by modeling Comrie’s five systems (1978). In the first step, the method includes preparing a questionnaire with 340 sentences that is concentrated on intransitive and transitive sentences, interviewing three Lor native speakers, and extracting data. In the next step, gathered data were transcribed and analyzed. Finally, the study’s findings were extracted and concluded.

4. Conclusion

In this paper, with the purpose of registering and reserving Iranian languages and dialects, the mechanism of case marking and agreement as two important morphological issues related to alignment typology in the Khorramabad Lori language was investigated. Surveying the multiple dialectal evidences, on one hand, revealed similar treatment of subject and agent and in contrast to differential treatment of the object. These pieces of evidence describe a nominative-accusative pattern for case marking and agreement in maintained language. As regards, case marking and agreement categories are included in the main elements of morphological alignment, it is concluded that morphological alignment in Khorramabad Lori language solely follows nominative-accusative pattern.

Acknowledgments

I would like gratefully to Acknowledge Mr Seyyed Mojtaba Ardestanie for his immense spiritual support and Mr Yadollah Hoseinie, Hosein Sirie, and Ali Sirie as native speakers of the Khorramabad Lori language.

Notes

1. Comrie (1978) by investigating several languages, has not found features according to this language typology and has not selected any title for it, but Dabir-Moghaddam (2013: 744-747), by finding pieces of evidence of this typology's features in Mahabad Kordi, has called it "absolutive-oblique-oblique" agreement system.

Keywords: Khorramabad Lori language, agreement, case, morphological alignment, nominative-accusative.

انطباق صرفی در زبان لری خرم‌آبادی

فاطمه آخوندی * | کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

چکیده

زبان‌ها و گویش‌های هر جامعه در شکل‌گیری هویت و جهان‌بینی افراد آن جامعه نقش بسزایی ایفا می‌کنند، اما اخیراً به‌دلایلی همچون تسلط زبان معیار و بی‌توجهی گویشوران بومی، زبان‌ها و گویش‌های بسیاری در انزوا و خطر فراموشی قرار گرفته‌اند. از این رو، هدف از نگارش مقاله حاضر، ثبت و حفظ یکی از این گونه‌های محلی در معرض خطر است. در پژوهش پیش‌رو، مقولات مطابقه و حالت به‌عنوان دو رکن اصلی رده‌شناسی انطباق صرفی در زبان لری خرم‌آبادی بررسی شدند. روش انجام کار به‌ترتیب شامل تهیه پرسش‌نامه ۳۴۰ جمله‌ای، مصاحبه با ۳ گویشور بومی، ثبت و ضبط، توصیف و تحلیل علمی داده‌ها و در آخر، استخراج الگوی دستوری مطابقه و حالت در زبان مذکور بود. یافته‌ها وجود الگوی «فاعلی - مفعولی» را برای هر دو مقوله دستوری مطابقه و حالت نشان دادند و در نهایت، نظام رده‌شناسی یکدست «فاعلی - مفعولی» برای ساحت انطباق صرفی در زبان لری تعیین شد.

کلیدواژه‌ها: زبان لری خرم‌آبادی، مطابقه، حالت، انطباق صرفی، فاعلی - مفعولی.

۱. مقدمه

انطباق^۱ اصطلاحی پوششی است برای نشان دادن رفتارهای متفاوتی که موضوعات هسته‌ای بندهای گذرا و ناگذر در دستور یک زبان خاص از خود بروز می‌دهند. این رفتارها در سه حوزه حالت‌دهی^۲ گروه‌های اسمی، مطابقه^۳ روی فعل و ترتیب سازه^۴ بازنمایی می‌شوند (Haig, 2010: 251). موضوع حائز اهمیت این است که مقوله انطباق در هر دو ساحت صرف و نحو نمود پیدا می‌کند. الگوهای حالت‌نمایی و مطابقه در ساحت انطباق صرفی^۵ مورد توجه پژوهش پیش‌رو هستند و الگوی ترتیب سازه در حوزه انطباق نحوی^۶ جای می‌گیرد (Comrie et al., 2013). مطابقه، هماهنگی^۷ مشخصه‌های دو عنصر مجزا از منظر شخص، شمار و جنس است و حالت نیز نوعی مطابقه از راه دور^۸ است (Polinsky, 2003: 280). قابل توجه است که بدانیم مطابقه و حالت‌دهی دو راهکار برای ارائه اطلاعات یکسان هستند؛ با این تفاوت که الگوی نخست، هسته‌نشان^۹ و دومی، وابسته‌نشان^{۱۰} است (Tallerman, 2011: 184).

رده‌شناسی انطباق را نخستین بار سپیر^{۱۱} (1917) بنیان نهاد. از میان رویکردهای متنوع به این رده‌شناسی، انگاره‌های کامری^{۱۲} (1989; 2005)، دیکسون^{۱۳} (1998; 2010) و بیکل^{۱۴} (2011) تأثیرگذارتر از بقیه هستند (Zúñiga, 2018: 2).

-
1. alignment
 2. case marking
 3. agreement
 4. constituent order
 5. morphological alignment
 6. syntactic alignment
 7. covariance & matching
 8. long- distance
 9. head-marking
 10. dependent-marking
 11. Sapir, E.
 12. Comrie, B.
 13. Dixon, R. M. W.
 14. Bickel, B.

هسپلمث^۱ (2011: 562) با مقایسه سه کاربرد اصلی مقولات فاعل^۲ (تنها موضوع فعل لازم)، عامل^۳ (فاعل فعل متعدی)، پذیرا^۴ (مفعول فعل متعدی)، مفعول دومین^۵ و مفعول غیرمستقیم^۶ در رویکردهای مذکور، دیدگاه کامری (1978) را مناسب‌ترین شیوه برای بیان تعمیم‌های زبان‌شناختی در حوزه پدیده انطباق دانست. کامری (1978) بر اساس شباهت‌ها و تفاوت‌های رفتاری نقش‌های دستوری فاعل، عامل و مفعول در سطوح حالت‌نمایی و مطابقه (وی هر دو سطح را صرفی دانسته است)، پنج نظام برای زبان‌ها قائل شده است. این نظام‌های منطقاً احتمالی با تمرکز بر نحوه صورت‌بندی و ثبت نوع مطابقه شخص و شمار روی فعل و همچنین حالت‌نمایی در سه سازه مذکور عبارت‌اند از:

الف) خنثی^۷: در این نظام، فاعل^۸، عامل^۹ و مفعول به لحاظ مطابقه روی فعل و حالت‌نمایی رفتاری یکسان دارند.

ب) فاعلی^{۱۰} - مفعولی^{۱۱}: به نظامی اطلاق می‌شود که در آن فاعل و عامل دارای رفتار صرفی مشابه هستند و به لحاظ مطابقه روی فعل و حالت‌نمایی گروه (های) اسمی در تقابل با مفعول هستند.

پ) کنایی - مطلق^{۱۲}: الگویی است که در آن فاعل و مفعول در حالت‌نمایی و مطابقه رفتار مشابهی از خود نشان می‌دهند. در این نظام، فاعل و مفعول، مطابقه و حالت دستوری مطلق دارند و در مقابل، عامل، مطابقه و حالت دستوری کنایی دارد.

1. Haspelmath, M.
2. subject
3. agent
4. patient
5. secondary- object
6. indirect- object
7. neutral

۸. در این مقاله «فاعل تیره‌نشده» فاعل فعل لازم تلقی می‌شود.

۹. در این مقاله «عامل» فاعل فعل متعدی تلقی می‌شود.

۱۰. در این مقاله «فاعل تیره» عبارتی پوششی است که هر دو فاعل فعل لازم (فاعل) و فاعل فعل متعدی (عامل) را در برمی‌گیرد.

11. nominative- accusative
12. ergative- absolute

ت) سه‌بخشی^۱: به نظامی اشاره دارد که در آن هر کدام از سه گروه اسمی فاعل، عامل و مفعول دارای رفتار خاص و منحصر به فرد هستند. به این معنا که در این الگو نشانگر مطابقت با فعل و همچنین، حالت‌نمای هر یک از سه سازه مذکور متفاوت و منحصر به فرد است و هیچ‌گونه اشتراکی با هم ندارند. ث) رده‌ای که در آن^۲، رفتار عامل و مفعول مشابه و در تقابل با رفتار فاعل است. بدین معنا که عامل و مفعول حالت‌نمای تصریفی یکسانی دارند و همچنین، نشانگر مطابقت آنها در فعل یکسان است. این در حالی است که حالت‌نما و نشانگر مطابقت فاعل، متفاوت با عامل و مفعول است (Comrie, 1978).

زبان‌ها و گویش‌های هر منطقه، انتقال‌دهنده ارزش‌های فرهنگی، دینی، ملی، قومی، خانوادگی، سیاسی و تاریخی آن جامعه هستند و در شکل‌دهی به هویت و جهان‌بینی افراد، نقش بسیار مهمی ایفا می‌کنند. متأسفانه این گونه‌های زبانی به دلایلی همچون تسلط زبان رسمی، بی‌توجهی و مهاجرت گویشوران بومی، در خطر انقراض و فراموشی قرار گرفته‌اند (حامدی شیروان و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۲۶). در پژوهش حاضر و در راستای ثبت و حفظ گویش‌ها و زبان‌ها، دو الگوی حالت‌نمایی و مطابقت در زبان^۳ لری خرم‌آبادی، به منظور دستیابی به تصویری رده‌شناختی از نظام انطباق صرفی و همچنین، بررسی میزان بهره‌گیری هر یک از دو الگوی مذکور از ساحت صرف، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

لری یکی از زبان‌های ایرانی نو جنوب غربی (اشمیت^۴، ۱۳۸۳) و مشتق از فارسی باستان است (راویلنسون^۵، ۱۳۶۲: ۱۵۵). فارسی و لری هر دو دنباله فارسی میانه هستند و رابطه بسیار نزدیکی با هم دارند (امان‌اللهی، ۱۳۷۰: ۵۴). زبان لری حدود ۴/۵ میلیون نفر گویشور دارد (محمودی بختیاری، ۱۳۹۰: ۸۸). قلمروی گویش‌های لری و بختیاری، جنوب مناطق

1. tripartite

۲. کامری (1978) با بررسی زبان‌های مورد مطالعه خود، ویژگی‌هایی مطابق با این رده زبانی نیافته و نامی برای آن انتخاب نکرده است، اما دبیرمقدم (۱۳۹۲: ۷۴۴-۷۴۷) با مشاهده ویژگی‌های این رده در زبان کردی مهابادی، آن را نظام مطابقت «مطلق - غیرفاعلی - غیرفاعلی» نامیده است.

۳. بر اساس تعریف دبیرمقدم (۱۳۸۷) از اصطلاحات زبان، گویش، لهجه و گونه، لری - موضوع این پژوهش - زبان محسوب می‌شود.

4. Schmitt, R.

5. Ravilenson, H.

کرد زبان است و گویشوران آن، لرها و بختیاری‌ها هستند. این گویش‌ها خط ندارند و مطالعه آنها عمدتاً توسط ایران‌شناس مشهور روس، ژوکوفسکی^۱ و ایران‌شناس آلمانی، مان^۲ صورت گرفته است (ارانسکی^۳، ۱۳۷۸: ۱۳۱). آنونبی^۴ (2003: 184) زبان لری را مشتمل بر سه زبان لرستانی، بختیاری و لری جنوبی می‌داند و لری خرم‌آبادی را زیرمجموعه گونه لرستانی معرفی کرده است.

قابل ذکر است که در دهه‌های اخیر پژوهشگران غیرایرانی، همچون مینورسکی^۵ (۱۳۶۳)، اشمیت (۱۳۸۳) و ایرانیانی، همچون عبدی (۱۳۸۸)، بهرامی (۱۳۹۰)، محمدابراهیمی و عبدی (۱۳۹۱)، کامبوزیاکردزعفرانلو و همکاران (۱۳۹۲)، حامدی شیروان و همکاران (۱۳۹۴)، طاهری (۱۳۹۷)، ضیاءمجیدی و حقیب (۱۳۹۷) و آخوندی و صناعتی (۱۳۹۹) مطالعاتی زبان‌شناختی روی این زبان انجام داده‌اند.

۲. پیشینه پژوهش

با هدف اشراف کامل روی موضوع پژوهش، مهمترین مطالعات در حوزه انطباق و مقوله‌های پیرامون آن را در زیر مرور می‌کنیم.

رده‌شناسان سه شاخص حالت‌نمایی، مطابقه و ترتیب واژه را ابزارهای نشان دادن روابط دستوری اجزای جمله معرفی می‌کنند (Croft, 2003: 143; Tallerman, 2011: 172; Comrie, 1989). کرافت^۶ (2003: 145) روابط دستوری در سه حوزه مذکور را در قالب دو نوع انطباق مفعولی و کنایی طبقه‌بندی می‌کند. تالرمن^۷ (2011: 177) نیز به سه الگوی فاعلی - مفعولی، کنایی - مطلق و گسسته برای نظام حالت‌دهی و مطابقه در زبان‌ها قائل است. هیگک^۸ (2008: 16) در کتاب خود، انطباق را اصطلاحی پوششی می‌داند که مقولاتی همچون کنایی، مفعولی، پویا^۹ (گسسته یا شناور) و غیره را در بر گرفته و می‌توان

-
1. Žukovskij, V. A.
 2. Mann, O.
 3. Oranskij, I.
 4. Anonby, E.
 5. Minoresky, V.
 6. Croft, W.
 7. Tallerman, M.
 8. Haig, G. L. J.
 9. active

آن را با استفاده از سه شاخص حالت، مطابقه و فرایند نحوی تعریف کرد. وی (2008: 142) همچنین، با بررسی زبان‌های ایرانی مقولات حالت‌نمایی، ارجاع متقابل در ضمائر واژه‌بستی و مطابقه فعلی را سه پارامتر اصلی برای تعریف انطباق در این زبان‌ها بیان می‌کند. هیگ (2008: 6) خاطر نشان می‌کند که در اصطلاح‌شناسی سنتی، موضوعات هسته‌ای که تعیین‌کننده نوع انطباق بودند به فاعل و مفعول مستقیم محدود می‌شدند، اما اخیراً دامنه آنها به مفعول‌های غیرمستقیم نیز گسترش پیدا کرده است. هود و ویتزلک^۱ (2016) رده‌شناسی انطباق را بر پایه نقش‌های شرکت‌کنندگان رویداد، که توسط موضوع‌های فعلی ارائه می‌شوند، استوار می‌دانند. آنها (2016: 436-437) همچنین سه نقش فاعل، عامل و پذیرا (مفعول فعل متعدی) در فعل‌های تک‌مفعولی^۲ را ارائه‌دهنده پنج نوع انطباق و نقش‌های مفعولی سه موضوع پذیرا، مفعول دومین و مفعول غیرمستقیم در فعل‌های دومفعولی^۳ را نیز ارائه‌دهنده پنج نوع انطباق مفعولی معرفی می‌کنند.

هسیلمت (2005) با بررسی الگوهای حالت‌نمایی و مطابقه در بندهای تک‌مفعولی و دومفعولی روی ۱۰۰ زبان دنیا، انطباق را به دو نوع عمده تک‌مفعولی و دومفعولی تقسیم کرد. هسیلمت (2019: 96) الگوهای حالت‌نمایی و مطابقه را با عنوان نشان‌داری موضوعی^۴ یا رمزگذاری موضوعی^۵ معرفی کرده است، اما پلینسکی و پرمینجر^۶ (2014: 151-152) الگوهای مذکور را با عبارت پوششی حالت صرفی معرفی و آن را به سه نوع حالت مفعولی، کنایی و صرفی تقطیع کردند. پلینسکی (2017: 1-2) در پژوهشی دیگر، انطباق را به دو نوع فاعلی - مفعولی و کنایی - مطلق طبقه‌بندی کرد و حوزه عملکرد آن را مقولات دستوری مطابقه و حالت‌نمایی دانست. کامری (2013: 16-20) با هدف نشان دادن تعامل میان مقوله انطباق و کنایی، به بررسی دو نوع انطباق معنایی و متقارن^۷ پرداخت. وی زبان‌هایی که فعل‌های ناگذر با فاعل کنایی و فعل‌های گذرا با فاعل مطلق دارند را در گستره انطباق معنایی و از سوی دیگر،

1. Haude, K., & Witzlack, A.

2. mono transitive

3. ditransitive

4. argument marking

5. argument coding

6. Polinsky, M., & Preminger, O.

7. symmetric

زبان‌هایی که در آنها وجه معلوم، انطباق فاعلی - مفعولی و وجه مجهول، انطباق کنایی - مطلق را سبب می‌شوند در زمره انطباق متقارن قرار داد. دیکسون (1998: 39) روابط نحوی سازه‌های اصلی فاعل، عامل و مفعول مستقیم (یا پذیرا) را تحت عنوان «کنایی صرفی^۱» و «مفعولی صرفی^۲» معرفی کرد که با ابزاری همچون تکواژهای تصریفی حالت و وندهای ارجاع متقابل فعلی نشان داده می‌شوند. دیکسون (2010: 119-120) همچنین، شاخص گذرایی را معیاری برای طبقه‌بندی زبان‌ها به چهار نوع سه‌بخشی، فاعلی - مفعولی، کنایی - مطلق و گسسته تلقی می‌کند. آیکندوالد^۳ و دیکسون (2011: 167) در پژوهشی دیگر با بررسی حوزه حالت، رفتار یکسان فاعل بندهای لازم و متعدی را نشانگر ایفای نقش‌های موضوعی معمولی و از سوی دیگر، رفتار یکسان فاعل بند لازم و مفعول بند متعدی را نشانگر انتقال اطلاعات جدید به مخاطب از سوی هر دو نقش دستوری مذکور می‌دانند.

علاوه بر پژوهش‌های مذکور، توجه رده‌شناسانی چون بیکل و ویتزلک (2008) به حوزه انطباق زبان‌ها را نیز نمی‌توان از قلم انداخت.

پیرامون موضوع انطباق در گستره پژوهش‌های داخلی، می‌توان جستار کریمی و مقدم (۱۳۹۴) را نام برد. آنها در این پژوهش با رویکرد رده‌شناختی، مبنای تعیین انطباق در زبان‌ها را سه الگوی حالت، مطابقه و ترتیب واژه قرار داده و با تحلیل داده‌های زبان سهی، نظام انطباق در این زبان را مشخص کرده‌اند. ایزدی‌فر (۱۳۹۲) نیز مروری بر کتاب تغییر *انطباق در زبان‌های ایرانی نوشته هیگ* (2008) داشته است. باوجوداین، در زمینه مقولات مرتبط با رده‌شناسی انطباق، یعنی حالت، مطابقه و ترتیب واژه، کتاب دبیرمقدم (۱۳۹۲) با عنوان *رده‌شناسی زبان‌های ایرانی* منبعی غنی از داده‌های گویشی زبان‌های ایرانی است که به بررسی مؤلفه‌های ترتیب واژه و نظام مطابقه در ۱۲ زبان ایرانی پرداخته است. پژوهش‌های دیگر در حوزه‌های مذکور شامل راسخ‌مهند (۱۳۸۵)، رضایتی کیشه‌خاله و سبزه‌علیپور (۱۳۸۶)، میردهقان و نوریان (۱۳۸۸)، حسینی زنجانی‌نژاد (۱۳۸۹)، کریمی

1. morphological ergativity
2. morphological accusativity
3. Aikhenvald, A.

(۱۳۹۱)، عزیززاده و تقوی‌گلیان (۱۳۹۱)، کمالی‌عنبران (۱۳۹۱)، نقشبندی و چمن‌آرا (۱۳۹۹) و آخوندی و صنعتی (۱۴۰۰) است.

۳. روش پژوهش

باتوجه به اهمیت رده‌شناسی انطباق در زبان‌ها، پژوهش پیش‌رو با ماهیت توصیفی - تحلیلی به بررسی هم‌زمانی نوع حالت‌نمایی موضوعات فعلی و مطابقت آنها روی فعل (با ستاک حال و گذشته در جملات لازم و متعدی تک‌مفعولی) در زبان لری خرم‌آبادی پرداخته است. در پژوهش حاضر، برآنیم تا با الگوگیری از نظام‌های پنج‌گانه کامری (1978) الگوی انطباق صرفی در این زبان تعیین شود. گام نخست و گردآوری داده‌ها شامل تهیه پرسش‌نامه‌ای ۳۴۰ جمله‌ای با تمرکز روی جملات لازم و متعدی (فعل‌هایی با ستاک‌های حال و گذشته)، مصاحبه با سه گویشور بومی لری در طیف سنی حدوداً چهل تا شصت ساله (سه مرد) با تحصیلات پنجم ابتدایی تا کارشناسی، ضبط صدای آنها و استخراج داده‌های پژوهش بوده است. در گام بعد، داده‌های گردآوری شده آوانگاری و تحلیل شدند. در انتها، یافته‌های پژوهش استخراج شدند.

۴. یافته‌های پژوهش

زبان‌ها برای نشان دادن انطباق اغلب از یک شیوه استفاده نمی‌کنند، بلکه تلفیقی از آنها را به کار می‌بندند (Tallerman, 2011: 173). از این رو، در بخش حاضر نخست سازوکار مطابقت موضوعات فعلی با فعل و سپس، سازوکار حالت‌نمایی این موضوعات به‌عنوان دو شیوه بازنمایی انطباق در ساحت صرف روی جملات لازم و متعدی تک‌مفعولی در زبان لری مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است. در گام بعدی، باتوجه به یافته‌های حاصل از پژوهش، رده‌زبانی آن به لحاظ مطابقت روی فعل و حالت دستوری از میان پنج نظام زبانی کامری (1978) مشخص و در نهایت، الگوی انطباق در زبان مذکور تعیین گردیده است. قابل ذکر است که ترتیب حضور داده‌ها در این بخش با درج جملات فارسی آغاز و سپس، معادل لری آنها (به‌همراه تقطیع تکواژهای تشکیل‌دهنده) آوانویسی می‌شود.

۴-۱. سازوکار مطابقه

الگوی مطابقه یا ارجاع متقابل^۱ ناظر بر مطابقت صوری هسته فعلی (به لحاظ شخص، شمار و جنس) با موضوعات اسمی خود با هدف نشان دادن نقش های نحوی آنها است (Tallerman, 2011: 184). باید خاطر نشان کرد که مقوله مطابقه از آنجایی که همه شاخصه های صرفی، نحوی، معنایی، کاربردشناختی و همچنین، چگونگی پردازش هریک را دربرمی گیرد، موضوع جذابی است (Baker, 2011: 875) و همواره مورد توجه پژوهشگرانی چون کوربت^۲ (2003; 2005; 2009)، ایوانز^۳ (2003)، بیکر^۴ (2003; 2006) و هیگ و فورکر^۵ (2018) قرار گرفته است. از این رو، در زیربخش پیش رو به تحلیل سازوکار مطابقه فعل در زبان لری خرم آبادی با رویکرد رده شناختی می پردازیم.

شواهد گویشی بررسی شده از لری حاکی از آن هستند که در این زبان، فاعل (به ترتیب /ono/ و /mə/ در مثال های (۱) و (۲)) و عامل (به ترتیب /ema/ و /mə/ در مثال های (۳) و (۴)) به صورت پسوند [-a]n, [-ə]m در مثال های (۱) و (۲) و -[i]m, [ə]m در مثال های (۳) و (۴)) در فعل با ستاک حال و گذشته بازنمایی می شوند. در مورد مطابقه فعل با مفعول نیز، باید خاطر نشان کرد که در صورت حضور مفعول صریح در جمله، فارغ از این که ستاک فعل حال یا گذشته باشد، هیچ مطابقه ای با مفعول انجام نمی شود (مثال های (۳) و (۴))، اما در جملات متعدی که مفعول محذوف است، این عنصر به شکل پی بست^۶ (-eš[n] و -et) در فعل (مثال های (۵) و (۶)) صورت بندی می شود. برای مثال:

-
1. cross-referencing
 2. Corbett, G.
 3. Evan's, N.
 4. Baker, M. C.
 5. Forker, D.
 6. enclitic

۱- آنها می آیند.

1. on-o mi - ya - [a]n

پ ۱ م^۲ (۳۳ ش ج^۴) - آی - اخباری جمع - آن

۲- من آمدم.

2. mə omɑ-[ə] m

پ م (۱۲ ش م^۱) - آمد - من

۳- ما آن مردان را می بینیم.

3. emɑ o piya-l-e mi-ni-[i]m

پ م (۱ ش ج) - بین - اخباری را - جمع - مرد آن ما

۴- من آنها را شناختم.

4. mə hono-n-e ʃenɑxt-əm

پ م (۱ ش م) - شناخت را - میانجی - آنها من

۵- ما می زیمشان.

5. emɑ mi-zen-im-efo[n]

پ م^۹ (۳ ش ج) - پ (۱ ش ج) - زن - استمراری ما

۶- من دیدم.

6. mə di - m - et

پ م (۲۱ ش م) - پ (۱ ش م) - دید من

۱. پسوند

۲. مطابقه

۳. سوم

۴. شخص

۵. جمع

۶. داخل قلاب، آن آوای زیرساختی ای قرار می گیرد که در روساخت حذف شده است.

۷. اول

۸. مفرد

۹. بی بست

۱۰. دوم

با هدف تکمیل نمونه‌های گویشی بالا، در جدول زیر نیز شاهدِ بازنمایی فاعل و عامل به‌صورت پسوند مطابقه در صرف شش صیغه فعل لازم رفتن و فعل متعدی گفتن با ستاک‌های حال و گذشته در لری هستیم.

جدول ۱. صرف فعل لازم رفتن و فعل متعدی گفتن در لری خرم‌آبادی

شخص شمار		اول		دوم		سوم	
		فارسی	لری	فارسی	لری	فارسی	لری
فعل لازم	مفرد	می‌روم	mi - rr اخباری - رو - əm پ م (۱ش‌م) -	می‌روی	mi - rr رو - اخباری - i پ م (۲ش‌م) -	می‌رود	mi - rr رو - اخباری - a پ م (۳ش‌م) -
	جمع	می‌رویم	Mi - rr رو - اخباری - im پ م (۱ش‌ج) -	می‌روید	Mi - rr رو - اخباری - id (in) پ م (۲ش‌ج) -	می‌روند	mi - rr رو - اخباری - an پ م (۳ش‌ج) -
فعل متعدی	مفرد	می‌گویم	mə - yo گو - اخباری - m پ م (۱ش‌م) -	می‌گویی	mə - yo گو - اخباری - ?i پ م (۲ش‌م) -	می‌گوید	mə - yo گو - اخباری - ?a پ م (۳ش‌م) -
	جمع	می‌گوییم	mə - yo گو - اخباری - ?im پ م (۱ش‌ج) -	می‌گویید	mə - yo گو - اخباری - ?it پ م (۲ش‌ج) -	می‌گویند	mə - yo گو - اخباری - ?an پ م (۳ش‌ج) -
فعل لازم	مفرد	رفتم	rat رفت - əm پ م (۱ش‌م) -	رفتی	rat رفت - i پ م (۲ش‌م) -	رفت	rat - Ø رفت (۳ش‌م) -
	جمع	رفتیم	rat رفت - im پ م (۱ش‌ج) -	رفتید	rat رفت - id پ م (۲ش‌ج) -	رفتند	rat رفت - an پ م (۳ش‌ج) -
فعل متعدی	مفرد	گفتم	got گفت - əm پ م (۱ش‌م) -	گفتی	got گفت - i پ م (۲ش‌م) -	گفت	got - Ø گفت (۳ش‌م) -
	جمع	گفتیم	got [-im] گفت - im پ م (۱ش‌ج) -	گفتید	got [-in/id] گفت - id پ م (۲ش‌ج) -	گفتند	got گفت - an پ م (۳ش‌ج) -

از آنجایی که پسوندهای مطابقت فاعلی و پی‌بست‌های مطابقت مفعولی نقش ویژه‌ای در تعیین نظام مطابقت زبان لری ایفا می‌کنند، ذکر آنها در جدول زیر حائز اهمیت است.

جدول ۲. پسوندهای مطابقت فاعلی و پی‌بست‌های مطابقت مفعولی در لری خرم‌آبادی

شمار	شخص			تکواژهای دستوری مطابقت فاعلی و مفعولی
	اول	دوم	سوم	
مفرد	-əm ~ -m	-i	-a ~ -∅	پسوند
جمع	-im ~ -m	-id ~ -it ~ -in	-ən ~ -an ~ -a ~ -n	
مفرد	-em	-ət	-eʃ	پی‌بست
جمع	-emo	-eto	-efo	

باتوجه به بررسی شواهد گویشی در بالا، از آنجایی که فاعل و عامل به لحاظ مطابقت بر روی فعل رفتار مشابهی دارند؛ به صورت پسوند در فعل بازنمایی می‌شوند و در تقابل با مفعول (که در صورت حضور آوایی در جمله با فعل مطابقت نمی‌کند و در صورت نبود آوایی در قالب پی‌بست ضمیری، در فعل بازنمایی می‌شود) هستند، می‌توان چنین نتیجه گرفت که فرایند مطابقت در زبان مذکور در ستاک حال و گذشته از الگوی فاعلی - مفعولی تبعیت می‌کند.

قابل توجه است که در لری مطابقت فاعل و عامل و در برخی موارد مفعول، با فعل - که توسط نشانگرهای مطابقت فاعلی و مفعولی بر روی فعل بازنمایی می‌شود - حاکی از الگوی مطابقت قوی در این زبان است و بر قول دبیرمقدم^۱ (36: 2012) صحت می‌گذارد که «مشخصه مطابقت یک شاخصه رده‌شناختی بسیار قوی در زبان‌های ایرانی است که در ایران تکلم می‌شوند».

باید خاطر نشان کرد که مطابقت فعل با فاعل و عامل توسط پسوند و عدم مطابقت فعل با مفعول (یا مطابقت با آن توسط پی‌بست در صورت عدم حضور آوایی مفعول) در این زبان، تأییدی است بر بررسی هیگ (26: 2020; 78: 2018) مبنی بر اینکه «در زبان‌های ایرانی

1. Dabir-Moghaddam, M.

ضمایر واژه‌بستی فاعلی در طول زمان به نشانگر مطابقه تبدیل شده‌اند، اما ضمایر مفعولی واژه‌بستی به مرحله‌ی مطابقه نرسیده‌اند». همچنین، این نتیجه همراستا با دیدگاه تالرمن (2011: 185) است، مبنی بر این که «در خانواده‌ی زبان‌های هندواروپایی، مطابقه‌ی فعل فقط با فاعل رایج است».

۴-۲. سازوکار حالت گروه‌های اسمی

واژه‌ی حالت از واژه‌ی لاتین «casus» اقتباس شده است که خود ترجمه‌ی قرضی از واژه‌ی یونانی «ptosis» به معنای کاهش یافتن است. این مقوله‌ی تصریفی یکی از مفاهیم حوزه‌ی روابط دستوری است (Haspelmath, 2009: 505 & 507). در نظام حالت، وابسته‌ها (فاعل و مفعول) برای نشان دادن رابطه‌ی میان خود با هسته‌ی (فعل) جمله، نشان‌دار می‌شوند (یعنی سازه‌ی فاعل یا مفعول یا هر دو نشانگر صرفی حالت فاعلی یا مفعولی را دریافت می‌کنند) (Tallerman, 2011: 177).

باید خاطر نشان کرد که مطالعه‌ی پژوهش‌هایی نظیر وولفورد^۱ (1997)، هسپلمث (2009) و کامری و پلینسکی (1998) نیز راه را برای شناخت عمیق‌تر از حوزه‌ی حالت در راستای انجام بررسی‌های دقیق‌تر هموار می‌سازد. حال با توجه به پیش‌درآمد بالا از این مقوله، در این زیربخش سازوکار حالت در زبان لری خرم‌آبادی از منظر رده‌شناختی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

داده‌های لری بررسی شده در مطالعه‌ی حاضر نشانگر آن بودند که فاعل (/ema/) و /peka/ در مثال‌های (۱) و (۲) و عامل (/ono/ و /ali/ در مثال‌های (۳) و (۴) با ستاک حال یا گذشته رفتار مشابهی از خود نشان می‌دهند و فاقد حالت‌نمای فاعلی هستند. این در حالی است که مفعول (/ema/ و /keto/ در مثال‌های (۳) و (۴) در تقابل با فاعل و عامل عمل می‌کند و حالت‌نمای مفعولی (a- یا e-) را که به لحاظ ساخت‌واژی پی‌بست است) را به همراه دارد. برای مثال:

۱- ما می‌رویم.

1. ema mi-ro-im

پ م (اش ج) - رو - اخباری ما

1. Woolford, E.

۲- مرد خوابید.

2. peka hoft - Ø

(۳م) - خوابید مرد

۳- آنها ما را می بینند.

3. ono ema - n - e mi - n - a(n)

پ م (اش ج) - خر - اخباری نشانگر مفعولی - میانجی - ما آنها

۴- علی کتاب را خرید.

4. ali keto - n - a χarri - Ø

علی نشانگر مفعولی - میانجی - کتاب علی (۳م) - خرید

در تکمیل بحث، باید خاطر نشان کرد که در زبان لری، ضمائر منفصل فاعلی و مفعولی یکسان هستند، اما همانند گروه های اسمی تمام عیار هر گاه نقش فاعلی دارند، فاقد نشانگر حالت هستند و هر گاه در نقش مفعول واقع می شوند، پی بست مفعولی به همراه دارند. در جدول (۳) این ضمائر از لری به شاهد آورده شده اند:

جدول ۳. ضمائر منفصل در لری خرم آبادی

شمار	شخص	اول	دوم	سوم
مفرد		-mə ~ - ma	-tü ~ -to	-o ~ -u
جمع		-ema	-ʃəma	-ono

آنچه از تحلیل شواهد گویشی پیرامون سازو کار حالت در زبان لری خرم آبادی استنتاج می شود این است که از آنجایی که در این زبان، فاعل و عامل رفتار مشابهی دارند (حالت نمای فاعلی نمی گیرند و در تقابل با سازه مفعول هستند که همیشه نشانگر حالت مفعولی (پی بست های e- یا a-) را با خود همراه دارد)، این زبان از نظام حالت نمایی فاعلی - مفعولی تبعیت می کند.

به جهت اهمیت رده شناختی ساحت مطابقه و حالت در زبانها، الگوی به دست آمده از بررسی سازو کار این دو مقوله در زبان لری خرم آبادی به اختصار در جدول (۴) آورده شده است:

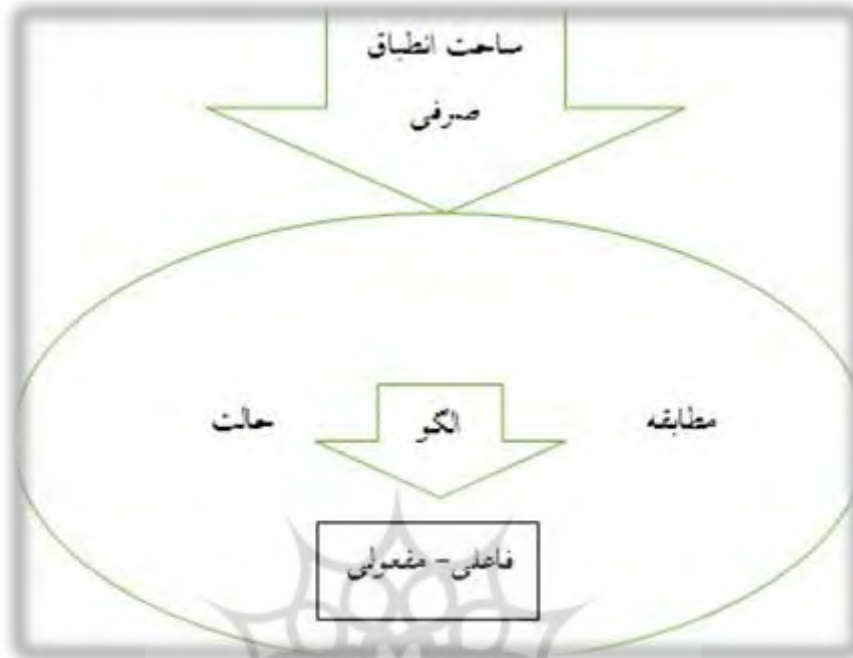
جدول ۴. الگوی مطابقه و حالت در زبان لری خرم‌آبادی

مطابقه و حالت در زبان لری خرم‌آبادی				
فاعلی - مفعولی	الگو	فاعل ← مطابقه فاعلی	مطابقه	سازوکار
		عامل ← مطابقه فاعلی		
		مفعول ← بدون مطابقه / مطابقه غیر فاعلی		
فاعلی - مفعولی		فاعل ← بدون حالت‌نمای فاعلی	حالت‌نمایی	
		عامل ← بدون حالت‌نمای فاعلی		
		مفعول ← حالت‌نمای مفعولی		

۵. بحث و نتیجه‌گیری

در مقاله حاضر با هدف ثبت و حفظ گویش‌ها و زبان‌های ایرانی، سازوکار حالت‌دهی و مطابقه به‌عنوان دو پدیده مهم صرفی مرتبط با رده‌شناسی انطباق در زبان لری خرم‌آبادی مورد مطالعه قرار گرفتند. بررسی شواهد متعدد گویشی از یک سو، حاکی از رفتار همسان فاعل و عامل و از سوی دیگر، نشانگر در تقابل بودن رفتار آنها با مفعول است. این شواهد الگوی فاعلی - مفعولی را برای مطابقه و حالت‌نمایی در زبان مذکور رقم می‌زنند. از این رو، باتوجه به این که مقولات حالت و مطابقه از ارکان اصلی انطباق صرفی به‌شمار می‌آیند، این نتیجه حاصل می‌شود که انطباق صرفی در زبان لری خرم‌آبادی به‌طور یکدست از الگوی فاعلی - مفعولی تبعیت می‌کند. شکل (۱) نمایی از ساحت انطباق صرفی و الگوی حاکم بر آن را نمایش می‌دهد. دستاورد دیگر حاصل از این پژوهش، تأیید وجود نظام مطابقه صرفی قویتر در این زبان در مقایسه با نظام حالت است. این وضعیت به‌واسطه حضور آوایی نشانگرهای صرفی مطابقه فاعلی (پسوندها) و در برخی موارد، مفعولی (پی‌بست جایگاه دوم) همراه فعل و در مقابل، تنها حضور آوایی نشانگر صرفی حالت مفعولی (پی‌بست وند گروهی) همراه مفعول تأیید می‌شود.

شکل ۱. الگوی انطباق صرفی در زبان لری خرم‌آبادی

این گفتمان علمی با ذکر دو نکته درخور پژوهش خاتمه می‌یابد. نخست، علت نزدیکی زبان لری به زبان فارسی است. به نقل از راویلنسون (۱۳۶۲: ۱۵۵)، علت این نزدیکی می‌تواند مشتق شدن این دو زبان از زبان مادری مشترک، یعنی فارسی باستان و یا نفوذ و تأثیر فارسی به عنوان زبان معیار بر این زبان محلی باشد. بررسی این مسأله نیازمند مطالعات در زمانی و هم‌زمانی دقیق است. نکته آخر، پرداختن به مقوله انطباق صرفی در بندهای دومفعولی است که از حوصله این بحث خارج است و به پژوهش‌های آتی محول گردید.

تعارض منافع

تعارض منافع ندارم.

سپاسگزاری

از جناب آقای سید مجتبی اردستانی به جهت حمایت معنوی بی‌دریغ و آقایان یدالله حسینی، حسین سیری و علی سیری در مقام گویشوران زبان لری خرم‌آبادی صمیمانه سپاسگزارم.

تعارض منافع

تعارض منافع ندارم.

ORCID

Fateme Akhoondi

<https://www.orcid.org/0000-0002-4465-0270>

منابع

- آخوندی، فاطمه و صنعتی، مرضیه. (۱۳۹۹). واژه‌بست در زبان لری خرم‌آبادی. *مطالعات زبان‌ها و گویش‌های غرب ایران*، ۸(۴)، ۱-۲۰.
- آخوندی، فاطمه و صنعتی، مرضیه. (۱۴۰۰). بررسی مؤلفه‌های ترتیب واژه در زبان لری خرم‌آبادی. *علم زبان*، ۸(۱۳)، ۱۵۱-۱۷۴.
- امان‌اللهی بهاروند، سکندر. (۱۳۷۰). قوم‌گر (چاپ اول). تهران: آگاه.
- اشمیت، رودیگر. (۱۳۸۳). *راهنمای زبان‌های ایرانی: زبان‌های ایرانی نو* (ترجمه آرمان بختیاری، عسکر بهرامی، حسن رضایی باغبیدی و نگین صالحی‌نیا) (جلد دوم). تهران: ققنوس.
- ارانسکی، یوسف م. (۱۳۷۸). *زبان‌های ایرانی* (ترجمه علی اشرف صادقی) (چاپ اول). تهران: سخن.
- ایزدی‌فر، راحله. (۱۳۹۲). تغییر انطباق در زبان‌های ایرانی: رویکردی بر اساس دستور ساختاری جفری هیگک ۲۰۰۸. *پژوهش‌های زبان‌شناسی تطبیقی*، ۳(۵)، ۲۶۱-۲۶۷.
- بهرامی، آیت‌الله. (۱۳۹۰). *بررسی ساختارگویش لری شهرستان دره‌شهر*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی.
- حامدی شیروان، زهرا، شریفی، شهلا و الیاسی، محمود. (۱۳۹۴). بررسی و توصیف حالت‌نمایی در چهار گویش فارسی خوزستان از منظر رده‌شناسی زبان. *مطالعات زبان‌ها و گویش‌های غرب ایران*، سال ۲، ۲(۸)، ۱-۲۳.
- حامدی شیروان، زهرا، شریفی، شهلا و الیاسی، محمود. (۱۳۹۵). بررسی و توصیف واژه‌بست‌های ضمیری در گویش بهبهانی. *جستارهای زبانی*، ۷(۳۲)، ۱۲۵-۱۴۸.
- حسینی‌زنجانی‌نژاد، حامد. (۱۳۸۹). *بررسی ساخت فعل در گویش تاتی اشتهاردی*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه علامه طباطبائی.
- دبیرمقدم، محمد. (۱۳۸۷). زبان، گونه و لهجه کاربردهای بومی و جهانی. *ادب پژوهی*، ۲(۵)، ۹۱-۱۲۸.

- دبیرمقدم، محمد. (۱۳۹۲). *رده‌شناسی زبان‌های ایرانی* (چاپ اول). تهران: سمت.
- راسخ‌مهند، محمد. (۱۳۸۵). شیوه‌نشان دادن فاعل و مفعول در زبان فارسی. *زبان‌شناسی*، ۲۱(۱) و ۲، ۸۵-۹۶.
- راویلسون، هنری. (۱۳۶۲). *سفرنامه‌ی راویلسون* (ترجمه‌ی سکندر امان‌اللهی) (چاپ اول). تهران: آگاه.
- رضایتی کیشه‌خاله، محرم و سبزه‌علیپور، جهان‌دوست. (۱۳۸۶). ساخت ارگتیو در گویش تاتی خلخالی. *ادب پژوهی*، ۱(۱)، ۸۹-۱۰۶.
- ضیاء‌مجیدی، لیلا و حق‌بین، فریده. (۱۳۹۷). نمود فعل در زبان لری و گونه‌های آن. *مطالعات زبان‌ها و گویش‌های غرب ایران*، ۶(۲۲)، ۹۳-۱۱۰.
- طاهری، اسفندیار. (۱۳۹۷). درباره‌ی پیشین‌شدگی واژه‌ی لآ در لری و گویش‌های مرکزی ایران. *مطالعات زبان‌ها و گویش‌های غرب ایران*، ۶(۲۳)، ۸۳-۹۶.
- عبدی، پروین. (۱۳۸۸). *بررسی گروه‌های اسمی در گویش لری خرم‌آبادی*. پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید بهشتی.
- علیزاده، علی و تقوی‌گلینان، محمد. (۱۳۹۱). بررسی صرفی-نحوی گویش کرمانجی خراسان با تأکید بر نظام‌های حالت. *مطالعات فرهنگی اجتماعی خراسان*، ۲۵(۲)، ۷۹-۵۹.
- کامبوزیا کرد زعفرانلو، عالیه، ملکی‌مقدم، اردشیر و سلیمانی، آرزو. (۱۳۹۲). مقایسه‌ی فرایندهای واجی همخوان‌های گویش لری بالاگریوه با فارسی معیار. *جستارهای زبانی*، ۴(۱۳)، ۱۵۱-۱۸۰.
- کریمی، یادگار. (۱۳۹۱). *مطابقه در نظام کنایی (ارگتیو) زبان‌های ایرانی: رقابت واژه‌بست و وند الف*. *پژوهش‌های زبان‌شناسی*، ۴(۲)، ۱-۱۸.
- کریمی، یادگار و مقدم، الهام. (۱۳۹۴). *انطباق در زبان سهی*. *پژوهش‌های زبان‌شناسی تطبیقی*، ۵(۹)، ۱۸۵-۲۰۳.
- کمالی‌عبران، رؤیا. (۱۳۹۱). *ساخت ارگتیو در گویش تالشی شمالی*. *مجموعه مقالات دانشگاه علامه طباطبائی*، (۶۸۰-۶۹۱). تهران: دانشگاه علامه طباطبائی.
- محمدابراهیمی، زینب و عبدی، پروین. (۱۳۹۱). *توصیف گروه‌های اسمی در گویش لری خرم‌آبادی*. *پژوهش‌های زبان‌شناسی*، ۴(۶)، ۸۱-۹۶.

- محمودی بختیاری، بهروز. (۱۳۹۰). نکاتی در باب پیشینه زبان لری و بازمانده‌های کهن آن در متون فارسی. کتاب *یادی از بزرگان*، به اهتمام محمدرضا شرف و نادره جلالی (۸۵-۱۱۲). تهران: انجمن آثار و مفاخر فرهنگی.
- میردهقان، مهین‌ناز و نوریان، ژینیا. (۱۳۸۸). نشان‌داری حالت ارگتیو و مطابقه در بند متعدی در گویش مرکزی زبان تالشی. *زیباشناسی ادبی*، (۲)، ۱-۲۰.
- مینورسکی، ولادیمیر. (۱۳۶۳). *لرستان و لرها* (ترجمه سکندر امان‌اللهی و لیلی بختیار) (چاپ اول). تهران: بابک.
- نقشبندی، زانیار و چمن‌آرا، بهروز. (۱۳۹۹). الگوهای مطابقه در ساخت‌های کنایی در هورامی: رویکردی کمیته‌گرا. *پژوهش‌های زبانی (ادبیات و علوم انسانی سابق)*، ۱۱(۱)، ۱۴۲-۱۶۴.

References

- Abdi, P. (2009). *Investigating the nominal phrases in Lori Khorramabadi dialect* [Master's thesis, University of Shahid Beheshti]. [In Persian]
- Aikhenvald, A. Y., & Dixon, R. M. W. (2011). *Language at Large: Essays on Syntax and Semantics*. Empirical Approaches to Linguistic Theory, (Vol. 2). Leiden & Netherlands: Koninklijke Brill NV.
- Akhoondi, F., & Sanaati, M. (2020). Clitics in Khorramabadi Lori. *Western Iranian Languages and Dialects*, 8(4), 1-20. [In Persian]
- Akhoondi, F., & Sanaati, M. (2021). Investigating the components of word order in Khorramabadi Lori language. *Language Science*, 8(13), 151-174. [In Persian]
- Alizade, A., & Taghavi Geliyan, M. (2012). Morphosyntactic investigation of Khorasan Kormanj dialect with emphasis on case system. *Cultural-Social Studies of Khorasan*, (25), 59-79. [In Persian]
- Amanollahi Baharvand, S. (1991). *Lors*. Tehran: Agah. [In Persian]
- Anonby, E. J. (2003). Update on Luri: How many languages?. *The Royal Asiatic Society*, 13(2), 171-197.
- Bahrami, A. (2011). *Investigating the structure of Lori dialect in Darreh Shahr city* [Master's thesis, University of Allameh Tabataba'i]. [In Persian]
- Baker, M. C. (2003). Agreement, dislocation, and partial configurationality. In A. Carnie, H. Harley & M. Willie (Eds.), *Formal Approaches to Function*, (pp. 107-132), Amsterdam: John Benjamins.

- Baker, M. C. (2006). On zero agreement and polysynthesis. In P. Ackema, P. Brandt M. Schoorlemmer & F. Weerman (Eds.), *Arguments and Agreement*, (pp. 289-320), Oxford: Oxford University Press.
- Baker, M. C. (2011). When agreement is for number and gender but not person. *Natural Language & Linguistic Theory*, 26(4), 875-915.
- Bickel, B., & Witzlack-Makare, A. (2008). Referential scales and case alignment: Reviewing the Typological Evidence. In M. Andrej & R. Marc (Eds.), *Scales*, (pp. 1-37). Leipzig: Institut für Linguistik Der Universität.
- Bickel, B. (2011). Grammatical relations typology. In J. J. Song (Eds.), *The Oxford Handbook of Linguistic Typology*, (pp. 399-444), Oxford: Oxford University Press.
- Comrie, B. (1978). Ergativity. In W. Lehmann (Ed.), *Syntactic Typology: Studies in the Phenomenology of Language*, (pp. 329-394). Sussex: The Harvester press.
- Comrie, B. (1989). *Language Universals and Linguistic Typology: Syntax and Morphology* (2nd ed.). Chicago: University of Chicago Press.
- Comrie, B., & Polinsky, M. (1998). The Great Daghestanian case hoax. In A. Siewierska & J. Jungsong (Eds.), *Typological Studies in Language*, (Vol. 38) (pp. 95-114). Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Comrie, B. (2005). Alignment of case marking. In M. Haspelmath, M. Dryer, D. Gil & B. Comrie (Eds.), *The World Atlas of Language Structures*, (pp. 398-405). Oxford: Oxford University Press.
- Comrie, B. (2013). Ergativity: Some recurrent themes. In L. Bavin & S. Stoll (Eds.), *The Acquisition of Ergativity*, (Vol. 9) (pp. 15-34). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Comrie, B., Forker, D., & Khalilova, Z. (2013). Alignment typology, reflexives, and reciprocals in tsezic languages. In C. Cathcart, S. Kang & C. S. Sandy (Eds.), *Proceedings of the 37th Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society: Special Session on Languages of the Caucasus*, BLS, 37(2), 32-51. <http://linguistics.berkeley.edu/bls/>.
- Corbett, G. G. (2003). Agreement: the range of the phenomenon and the principles of the surrey data base of agreement. *Transactions of the Philological Society*, 101(2), 155-202.
- Corbett, G. G. (2005). The Canonical approach in typology. In Z. Frajngier, D. Rood & A. Hodges (Eds.), *Linguistic Diversity and Language Theories (Studies in Language Companion Series 72)* (pp. 25-49). Amsterdam: Benjamins.

- Corbett, G. G. (2009). Agreement. In S. Kempgen, P. Kosta, T. Berger & K. Gutschmidt (Eds.), *Die Slavische Sprachen/ The Slavic Languages: An International Handbook of Their Structure, Their History, and Their Investigation*, (Vol. 1) (pp. 342-354). Berlin: Walter de Gruyter.
- Croft, W. (2003). *Typology and Universals*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dabir-Moghaddam, M. (2008). The Language, species and the accent of local & universal applications. *Research in Literature*, 2(5), 91-128. [In Persian]
- Dabir-Moghaddam, M. (2012). Linguistic typology: An Iranian perspective. *Journal of Universal Language*, 13(1), 31-70.
- Dabir-Moghaddam, M. (2013). *Typology of Iranian Languages*. Tehran: Samt. [In Persian]
- Dixon, R. M. W. (1998). *Ergativity*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dixon, R. M. W. (2010). *Basic Linguistic Theory: Grammatical Topics* (Vol. 2). Oxford: Oxford University Press.
- Evan's, N. (2003). Typologies of agreement: some problems from kayardild. *Transactions of the Philological Society*, 101(2), 203-234.
- Haig, G. L. J. (2008). *Alignment Change in Iranian Languages: A Construction Grammar Approach*. In B. Comrie & Y. Matras (Eds.), Berlin/ New York: Mouton De Gruyter. <http://dnb.d-nb.de//>.
- Haig, G. L. J. (2010). Alignment. In S. Luragh & V. Bubenik (Eds.), *The Continuum Companion to Historical Linguistics*, (pp. 250-269). New York/ London: Continuum.
- Haig, G. L. J. (2018). Grammaticalization and inflectionalization in Iranian languages. In H. Bernd & H. Narrog (Eds.), *Grammaticalization from a Typical Perspective*, (pp. 57-78). Oxford: Oxford University Press.
- Haig, G. L. J., & Forker, D. (2018). Agreement in grammar and discourse: A research overview. *Linguistics*, 56(4), 715-734.
- Haig, G. L. J. (2020). The Pronoun-to-agreement cycle in Iranian: Subjects do, objects don't. In R. Larson, S. Moradi & V. Samiiian (Eds.), *Advances in Iranian Linguistics*, (pp. 85-106). Amsterdam: Benjamins.
- Hamedi Shirvan, Z., Sharifi, S., & Elyasi, M. (2015). Investigation and description of case marking in four dialects of Khoozestani Persian. *Western Iranian Languages and Dialects*, 2(8), 1-23. [In Persian]

- Hamed Shirvan, Z., Sharifi, S., & Elyasi, M. (2016). Investigation and description of pronominal clitics in Behbahani dialect. *Linguistic Essays*, 7(32), 125-148. [In Persian]
- Haspelmath, M. (2005). Argument marking in ditransitive alignment types. *Linguistic Discovery*, 3(1), 1-21.
- Haspelmath, M. (2009). Terminology of case. In A. Malchukov & A. Spencer (Eds.), *The Oxford Handbook of Case*, (pp. 505-517). Oxford: Oxford University Press.
- Haspelmath, M. (2011). On S, A, P, T, and R as comparative concepts for alignment typology. *Linguistic Typology*, 15(3), 535-567.
- Haspelmath, M. (2019). Indexing and flagging and head and dependent marking. *The Linguistic Society of New Zealand*, 62(1), 93-115.
- Haude, K., & Witzlack-Makarevich, A. (2016). Referential hierarchies and alignment: An overview. *Linguistics*, 54(3), 433-441.
- Hoseini Zanjaninejad, H. (2010). *Investigation of verb structure on Tati Eshtehard dialect* [Master's thesis, University of Allameh Tabataba'i]. [In Persian]
- Izadifar, R. (2013). Alignment changes on Iranian languages; An approach according to Geoffrey Haig structural grammar. *Comparative Linguistic Researches*, 3(5), 261-267. [In Persian]
- Kamali Anbaran, R. (2012). Ergative structure on northern Talesh dialect. *Article Collections of Allameh Tabataba'i University*, (Vol. 28) (pp. 680-691). Tehran: Allameh Tabataba'i University. [In Persian]
- Kambuziya Kord Zaferanloo, A., Maleki Moghaddam, A., & Soleimani, A. (2013). The Comparison of the phonological processes of the consonants of Lori dialect of Balagrive with the Standard Persian language. *Linguistic Essays*, 4(13), 151-180. [In Persian]
- Karimi, Y. (2012). Agreement on ergative system of Iranian languages: The competition of clitics and affix. *Linguistic Researches*, 4(2), 1-18. [In Persian]
- Karimi, Y., & Moghaddam, E. (2015). Alignment on Sohi language. *Comparative Linguistic Researches*, 5(9), 185-203. [In Persian]
- Mahmoodi Bakhtiyari, B. (2011). Notes on Lori language history and its old remainder at Persian texts. In M. R. Sharaf & N. Jalali (Eds.), *Memory of Grandes Book*, (pp. 85-112). Cultural remains and celebrity's academy. [In Persian]
- Minorsky, V. (1984). *Lorestan and the Lors* (S. Amanollahi & L. Bakhtiyar, Trans.). Tehran: Babak. [In Persian]

- Mirdehghan, M., & Nooriyan, J. (2009). Marking of ergative case and agreement on intransitive clause in central dialect of the Taleshi language. *Literary Aesthetics*, (2), 1-20. [In Persian]
- Mohammad Ebrahimi, Z., & Abdi, P. (2012). Describing the nominal phrases in Lori Khorramabadi dialect. *Linguistic Researches*, 4(6), 81-96. [In Persian]
- Naghshbandi, Z., & Chamanara, B. (2020). Agreement systems on ergative structures in Hoorami: The minimal program. *Language Researches*, 11(1), 142-164. [In Persian]
- Oranskij, I. (1999). *Iranian Languages*. (A. A. Sadeghi, Trans.). Tehran: Sokhan. [In Persian]
- Polinsky, M. (2003). Non-Canonical agreement is canonical. *Transactions of the Philological Society*, 101(2), Blackwell, 279-312.
- Polinsky, M., & Preminger, O. (2014). Case and grammatical relations. In A. Carnie, D. Siddigi & Y. Sato (Eds.), *Routledge Handbook of Syntax*, (pp. 150-166). New York: Routledge.
- Polinsky, M. (2017). Syntactic ergativity. In M. Everaert & H. C. Van Riemsdijk (Eds.), *The Wiley Blackwell Companion to Syntax*, (2nd ed.), (Vol. 1) (pp. 1-37). John Wiley & Sons, Inc.
- Rasekhmahand, M. (2006). The Manner of displaying subject and object on Persian Language. *Linguistic*, 21(1-2), 75-86. [In Persian]
- Rawlinson, H. (1983). *Rawlinson Travelogue*. (S. Amanollahi, Trans.). Tehran: Agah. [In Persian]
- Rezayati Kishekhale, M., & Sabzalipur, J. (2007). Ergative structure on Tati Khalkhal dialect. *Research in Literature*, (1), 89-106. [In Persian]
- Sapir, E. (1917). Review of Het passieve karakter van het verbum transitivum of van het verbum actionis in talen van Noord-Amerika [The passive character of the transitive verb or of the active verb in languages of North America], by C. C. Uhlenbeck. *International Journal of American Linguistics* 1, 1, 82-86.
- Schmitt, R. (2004). *Compendium Linguarum Iranicarum: Novel Iranian Languages* (Vol. 2) (A. Bakhtiyari, A. Bahrami, H. Rezayiye Bagh-bidie & N. Salehiniya, Trans.). Tehran: Ghoghnoos. [In Persian]
- Taheri, E. (2018). Fronting ū vowel in Lori and Iran central dialects. *Studies of Iran West Languages and Dialects*, 6(23), 83-96. [In Persian]
- Tallerman, M. (2011). *Understanding Syntax*. London: Hodder Arnold.
- Woolford, E. (1997). Four-way case systems ergative, nominative, objective, and accusative. *Natural Language and Linguistic Theory*, (Vol. 15), Springer Netherlands, 181-227. Springer.

- Ziya Majidi, L., & Haghbin, F. (2018). Aspect of the verb in Lori language and its species. *Studies of Iran West Languages and Dialects*, 6 (22), 93-110. [In Persian]
- Zúñiga, F. (2018). The Diachrony of morphosyntactic alignment. *Language and Linguistics Compass*, 12(9), 1-19.

استناد به این مقاله: آخوندی، فاطمه. (۱۴۰۲). انطباق صرفی در زبان لری خرم‌آبادی. *علم زبان*، ۱۰ (۱۷)، ۱۸۷-۲۱۴.

doi: 10.22054/LS.2023.67625.1544

Language Science is licensed under a Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International License.